

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Priori Sancti Victoris, Magistris L. Bononien. & Vberto Modoicen. Canonicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

ILLVSTRI REGI
Armeniorum.Epist. 259.
Vt Castrum
Gaston Tem-
plariis resti-
tuat.Vide infra lib.
12. epist. 45.

Cum ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum, materiale acciperis gladium, non in domesticos fidei sed hostes crucis potius exerendum, & nuper per Dei gratiam instituta receperis apostolicae sedis, & promiseris observare, non credimus quod in exaudiendis precibus nostris te velis difficilem exhibere, praesertim cum id petimus quod ad pacem pertinet & respicit honestatem, & cum Christianorum comodo in Sarracenorum dispendium redundabit. Ad audientiam siquidem apostolatus nostri pervenit quod cum castrum quod Gaston dicitur, ad domum Militiae Templi de jure pertineat, & fratres ejusdem domus illud olim possederint sine lite, tempore invasionis terrae orientalis ipsum Sarraceni per violentiam occuparunt: quod cum dimisissent postmodum metu Regum qui ad partes transfretaverant transmarinas, tu illud habitatore vacuum & custode intrasti, & quasi liberatum de manibus paganorum adhuc detines velut tuum. Cumque dilecti filij Magister & fratres Militiae Templi cum nuntiis venerabilis fratris nostri Patriarchae & illustris Principis Antiochenensis, Tripolitanensis Comitum, & totius Antiochenensis communiae supplicassent ut castrum ipsum Templariis resignares, tu Patriarcham ipsum & Principem ad communiae colloquium citavisti, promittens per nuntios & litteras tuas quod super facto castelli secundum eorum consilium procedere non tardares. quod non solum, cum ad colloquium ventum esset, noluisti juxta tenorem factae promissionis implere; immo, sicut dicitur, quorundam seductus consilio, quod illud in gravamen Antiochiae retineres, quod vix credimus, respondisti. Cumque postmodum nuntius tuus ad Romanam Ecclesiam accessisset, castrum ipsum Milonis quondam avunculi tui fuisse proposuit, & te illud de Sarracenorum manibus liberasse, ac respondisse fratribus Militiae Templi te imperentibus super hoc, quod ipsis coram nobis justitiam exhiberes. Propter quod idem nuntius supplicabat ut nihil contra te non commonitum statuere curaremus. Cum igitur nostrae intentionis existat te, sicut carissimum Ecclesiae filium &

Regem catholicum, honorare, cum & credamus quod simplices preces nostras velis efficaciter exaudire, serenitatem regiam rogamus, monemus, & exhortamur in Domino, quatenus divinae retributionis obtentu, ob reverentiam apostolicae sedis & nostram, castrum ipsum fratribus Militiae Templi sine difficultate restituas, & permittas ab eis pacifice possideri, nec eos super ipso vel aliis ad eos pertinentibus inquietes. Nos enim, si super ipso castro vel aliis adversus eos aliquid proponere volueris quaestionis, in praesentia nostra vel Legatorum nostrorum, qui dante Domino in proximo transfretabunt, tibi faciemus justitiae plenitudinem exhiberi, dummodo super his quae ipsi duxerint proponenda paratus sis eis facere rationem.

PRIORI SANCTI VICTORIS,
Magistris L. Bononien. & Vberio
Modoicem. Canonicis.

Licet Heli Summus Sacerdos in se ipso bonus existeret, quia tamen filiorum excessus efficaciter non corripuit, & in se pariter & in ipsis animadversionis divinae vindictam excepit, dum filiis ejus in bello peremptis, ipse de sella corruens confractis cervicibus expiravit. Ad corrigendos ergo subditorum excessus tanto diligentius debet Praelatus asurgere, quanto damnabilius correctionem eorum negligeret: contra quos (ut de notoriis excessibus taceatur) etsi tribus modis procedere possit, per accusationem videlicet, denuntiationem, & inquisitionem ipsorum, ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, sicut accusationem legitima praecedere debet inscriptio, sic & denuntiationem caritativa correctio, & inquisitionem clamorosa debet insinuatio praevire. *Descendam (inquit Dominus) & videbo utrum clamorem qui venit ad me, opere jam compleverint.* Tunc enim clamor pervenit ad Praelatum, cum per publicam famam aut insinuationem frequentem subditorum sibi referuntur excessus, & tunc debet descendere & videre, id est, mittere & inquirere utrum clamorem veritas comitetur. Nam juxta canonicas sanctiones, si quid de quocunque Clerico ad aures Praelati pervenerit, quod eum juste possit offendere, non facile credere debet, nec ad vindictam eum res accendere debet incognita; sed coram Ec-

Epist. 160.
De criminibus
& purificatione
Abbatum Pom-
posiani.
Cap. Licet
Heli. De si-
monia.
Vide caput Ver-
tuas. De Simo-
nia.

uestiæ suæ senioribus diligenter est veri-
 tas perferenda ; ut si rei poposcerit
 qualitas , canonica districtio culpam fe-
 riat delinquentis ; non tanquam idem
 ipse sit actor & iudex ; sed quasi fama
 deferente , vel denuntiante clamore , of-
 ficij sui debitum exequatur ; eo semper
 adhibito moderamine , ut juxta formam
 iudicij , sententiæ quoque forma dicte-
 tur. Cùm igitur de Abbate Pomposiano
 ea nobis frequenter insinuata fuissent
 quæ ab honestate regulari nimium dis-
 sonabant , inquisitionem eorum viris pru-
 dentibus commissimus faciendam : qui
 eum minimè processissent , ad iteratum
 sæpe clamorem de communi fratrum no-
 strorum consilio citavimus ad præsen-
 tiam nostram Abbatem & monachos , ut
 per nos ipsos causa morbi plenius in-
 quisita , plagam ipsam melius curaremus.
 Eis igitur ad nostram præsentiam acce-
 dentibus , quidam ex monachis nobis
 ipsum Abbatem de simonia , perjurio ,
 dilapidatione , ac insufficientia detule-
 runt. Contra quos cùm idem Abbas ex-
 ciperet quòd denuntiationem hujusmo-
 di fraterna correctio secundùm regulam
 evangelicam non præcesserat , & ijdem
 constanter assererent quòd correctio-
 nem hujusmodi præmississent ; licèt ad id
 probandum duorum monachorum jura-
 menta fuissent exhibitæ , quia tamen su-
 per hoc ipso necdum contendere desiste-
 bant , nos , ut prædiximus , frequentibus
 clamoribus excitati , ex officio nostro
 volumus inquirere de præmissis , omnes
 omnino monachos qui vel cum ipso vel
 contra ipsum Abbatem accesserant , ju-
 ramenti vinculo astringentes ut de pro-
 positis plenè , quam scirent , exponerent
 veritatem : quorum depositiones in scri-
 ptis redactæ cùm publicatæ fuissent , su-
 per illis ceperunt multipliciter dispu-
 tare. Quia verò tum ex assertione mo-
 nachorum , tum ex Abbatis confessione
 cognovimus quòd idem Abbas non mo-
 dicam summam pecuniæ relictam ab...
 prædecessore suo totam expenderat , &
 in alia summa majori monasterium obli-
 garat , nos eum juxta canonicas & legi-
 timas sanctiones propter has & alias præ-
 sumptiones quasi de dilapidatione sus-
 pectum , ab administratione abbatiæ du-
 ximus suspendendum. Et quia per testes
 simonia multis modis contra ipsum Ab-
 batem videbatur esse probata , ipse con-
 tra testes multas exceptiones opposuit ;

super quibus multipliciter fuit utrinque
 disputatum ; aliis asserentibus in crimine
 simoniæ , sicut & in crimine læsæ maje-
 statis , omnes indifferenter tam infames
 quam criminosos non solum ad accusan-
 dum sed ad testificandum etiam admit-
 tendos , cùm ad instar publici criminis &
 læsæ majestatis procedat accusatio simo-
 niæ , multis super hoc & legibus & cano-
 nibus allegatis ; aliis è contrario respon-
 dentibus , quòd licèt hæc duo crimina ,
 quantum ad accusationem , quasi paria
 iudicentur , differunt tamen in multis ,
 cùm & alia pœna pro uno & alia pro al-
 tero inferatur , & inter personas accusa-
 torum & testium sit utriusque distinguen-
 dum , cùm non per accusatores sed testes
 crimina comprobentur , multis nihilo-
 minus super hoc & rationibus & argu-
 mentis inductis. Ne verò vel innocen-
 tiæ puritas confusa succumberet , vel si-
 moniæ pravitas effugeret impunita ; nos
 æquitate pensata , nec omnes exceptio-
 nes contra testes oppositas duximus ad-
 mittendas , nec repellendas duximus uni-
 versas ; sed illas duntaxat probandas ad-
 misimus quæ fortè probatæ , non de zelo
 justitiæ sed de malignitatis fomite proce-
 dere viderentur , conspirationes scilicet ,
 & inimicitias capitales. Ceteras autem
 exceptiones oppositas , ut furti , & adul-
 terij propter immanitatem hæresis simo-
 niacæ , ad cujus comparationem omnia
 crimina quasi pro nihilo reputantur , du-
 ximus repellendas : quoniam etsi fidem
 testium debilitarent in aliquo , non ta-
 men evacuant ex toto , præsertim cùm
 alia contigerit adminicula suffragari. Ad
 probandas ergo exceptiones admittas
 Abbas quoddam protulit instrumen-
 tum : ad quod reprobandum cùm testes
 fuissent ex altera parte producti , facul-
 tatem sibi petiit indulgeri ut in partibus
 suis instrumentum hujusmodi compro-
 baret. Cùm ergo judicantem oporteat
 cuncta rimari , discretioni vestræ , de qua
 plenam fiduciam obtinemus , per aposto-
 lica scripta præcipiendo mandamus qua-
 tenus infra sex hebdomadas post susce-
 ptionem præsentium probationes quas
 Abbas vel procurator ipsius ad proban-
 dum solummodo instrumentum , cujus
 * rescriptum vobis sub Bulla nostra trās-
 mittimus , vel reprobandum , pars altera
 duxerit exhibendas , diligenti studio re-
 cipere procuretis , sub testimonio litte-
 rarum vestrarum inclusas eas nobis fide-

* transcriptum

liter destinantes; attentius provifuri ut via regia procedentes, nec ad finiftram nec ad dexteram declinetis. Quòd si omnes &c. duo veftrum &c. Datum Laterani IV. Nonas Decembris.

ROSANENSI ARCHIEPISCOPO.

Epist. 261.
Ipsi ad certas
quaestiones re-
ponder.
Cap. Quòd su-
per iis. De con-
sang. & affin.

Quòd super his articulis qui tibi aliquam dubitationem inducunt nostrum ducis consilium requirendum, & ad ea exequenda quæ officium postulant pastorale, apostolicæ sedis procuras auxilium invocare, sollicitudinem tuam dignis in Domino laudibus commendamus, & postulationibus tuis grato animo respondemus. Significasti siquidem nobis quòd in diocesi tua pater & filius matrem & filiam, duo cognati duas cognatas, avunculus & nepos duas sorores ducunt in conjuges, & mater & uxor simul baptizant puerum alienum, quidam præterea tuæ dioecesis infra tertium & septimum gradum consanguinitatis se contingentes, matrimonia adinvicem contrahunt, hoc sibi licere de antiqua consuetudine asserentes. Quidam etiam sacerdotes Latini habent in suis domibus concubinas, & nonnulli aliquas sibi non metuunt desponsare, & cum earum aliqua mortua fuerit, vel ab aliquo sacerdotum ejecta, confestim aliam introducunt, & in ignominiam clericalis ordinis taliter permanent uxorati. Item Abbates & sacerdotes tuæ dioecesis ad synodum tuam venire renuunt convocati, dicentes veniendi ad synodum consuetudinem non habere, & sic jurisdictionem tuam tam in his quam in aliis contemnentes, de rationibus tuis tibi, sicut tenentur, negligunt respondere. Et cum ad monasteria vis accedere, sicut ad tuum dignoscitur officium pertinere, vel sacerdotes super prædictis excessibus animadversione debita castigare, ipsi appellationis obstaculum interponunt, ut tuam taliter effugiant disciplinam. Ad hæc, Capellani castelli Rosanensis aliquando matrimonia non jungenda conjungere & alia non dividenda dividere non verentur, licet ipsi non debeant de matrimoniis judicare. Super eo igitur quòd pater & filius cum matre & filia, & duo cognati cum duabus cognatis, avunculus & nepos cum duabus sororibus contrahunt matrimonia, taliter tibi duximus respondendum, quòd licet omnes consanguinei viri sint affines uxoris, & om-

nes consanguinei uxoris affines sint viri, inter consanguineos tamen viri & consanguineos uxoris ex eorundem viri videlicet & uxoris conjugio nulla prorsus affinitas est contracta, propter quam inter eos matrimonium debeat impediri. Quamvis etiam vir & uxor alienum puerum teneant in baptismo, nulla tamen inter eosdem virum & uxorem contrahitur compaternitas, cum una caro sint per copulam conjugalem, & ideo reddere sibi debitum minimè prohibentur. Item cum in sacris canonibus gradus sint consanguinitatis distincti, & per eosdem inhibitum ut nullus infra septimum gradum consanguinitatis linea attingentem sibi audeat in matrimonium copulare, ne infra gradus eosdem contrahantur debes publicè inhibere, & præsumptores ecclesiastica districtione punire, non obstante consuetudine, quæ dicenda est potiùs corruptela. Cum autem sacerdotes Latini nullas sibi possint matrimonialiter copulare, nec illis habere liceat concubinas, ut Latinos Presbyteros tuæ dioecesis, qui à te communiti à sua noluerint præsumptione desistere, per suspensionem officiorum & beneficiorum subtractionem ad id compellere valeas, liberam tibi concedimus auctoritate apostolica facultatem. Similiter etiam Abbates & sacerdotes dioecisana tibi lege subiectos, qui ad tuam contemnunt synodum venire vocati, dummodo in ipsa synodo non ducas aliquid statuendum quod fortè canonicis obviet institutis, per censuram ecclesiasticam ad synodum ipsam venire compellas, & debitam tibi reverentiam & obedientiam exhibere. Capellanis præterea castelli Rosanensis firmiter sub qua convenit districtione prohibeas ne, sicut non debent, super confirmandis vel dimittendis matrimoniis exerceant aliquam potestatem. Quòd si fortè contumaces extiterint, canonica eos poteris severitate punire. Cum autem appellatio sit inventa, non in diffugium opprimentium, sed in refugium oppressorum, auctoritate tibi præsentium indulgemus, ut juxta formam præmissam procedere valeas, non obstante appellationis objectu, si qua forsitan fuerit interposita in elusionem ecclesiasticæ disciplinæ. Nulli ergo &c. liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere &c. Datum ut supra II. Kalen. Januarij.

A. VICE-